

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 5To/13/2020
Identifikačné číslo spisu: 9519100282
Dátum vydania rozhodnutia: 15.04.2021
Meno a priezvisko: JUDr. Juraj Kliment
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2021:9519100282.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Juraja Klimenta a sudcov JUDr. Petra Hatalu a JUDr. Petra Štífta v trestnej veci proti obžalovanému J. C. Q. A., pre prečin podplácania spolupáchateľstvom podľa § 20, § 333 ods. 1, ods. 2 písm. b) Tr. zák. na verejnom zasadnutí konanom 15. apríla 2021 v Bratislave o odvolaniach obžalovaných J. C.Á. a Q. C. proti rozsudku samosudcu Špecializovaného trestného súdu v Pezinku, pracovisko Banská Bystrica, z 25. augusta 2020, sp. zn. BB - 3T 38/2019, rozhodol

rozhodol:

Podľa § 319 Tr. por. sa odvolania obžalovaných J. C. a Q. C. zamietajú.

Odôvodnenie

Rozsudkom samosudcu Špecializovaného trestného súdu v Pezinku, pracovisko Banská Bystrica, z 25. augusta 2020, sp. zn. BB - 3T 38/2019, boli obžalovaní J. C. a Q. C. uznaní za vinných z prečinu podplácania spolupáchateľstvom podľa § 20, § 333 ods. 1, ods. 2 písm. b) Tr. zák. na tom skutkovom základe, že

po predchádzajúcej dohode ako účastníci kurzu SBS-P po vykonaní skúšky odbornej spôsobilosti na Námestí SNP 87/8 vo Zvolene dňa 10. decembra 2015 poskytl Mgr. B.K., v tom čase vedúcemu oddelenia súkromných bezpečnostných služieb Krajského riaditeľstva PZ v Banskej Bystrici a zároveň členovi skúšobnej komisie, v súvislosti s vykonávaním skúšok odbornej spôsobilosti v zmysle zákona č. 473/2005 Z. z. o poskytovaní služieb v oblasti súkromnej bezpečnosti, úplatok vo forme letu stíhačkou L-29 Delfín, pričom Mgr. B.K. dňa 28. októbra 2016 tento let na letisku Sliač aj absolvoval.

Za to boli obžalovaní J. C. a Q. C. samosudcom Špecializovaného trestného súdu každý osobitne odsúdení podľa § 333 ods. 2 Tr. zák. s použitím § 38 ods. 2, ods. 3, § 36 písm. j) a § 56 ods. 1, ods. 2 Tr. zák. na peňažný trest vo výmere 700,- € (sedemsto) a pre prípad úmyselného zmarenia jeho výkonu podľa § 57 ods. 3 Tr. zák. k náhradnému trestu odňatia slobody vo výmere 3 (tri) mesiace.

Proti tomuto rozsudku v zákonom stanovenej lehote podali odvolania obžalovaní J. C. a Q. C..

Obžalovaný C. v odôvodnení odvolania podaného čo do výrokov o vine a treste v plnom rozsahu zotrval na svojej predchádzajúcej obhajobnej argumentácii založenej na tvrdení, že s iniciatívou svojej manželky od počiatku nesúhlasil, keďže samotný kurz považoval za predražený. Darčekový poukaz na let stíhačkou pre svedka C. nezabezpečoval a od svedka Z. ani neprevzal. V tejto súvislosti sa predovšetkým odvolával na konfrontáciu z 24. septembra 2019 so svedkom Z. a rovnako tak na tvrdenia tohto svedka prednesené na hlavnom pojednávaní 16. januára 2020. Pokiaľ samosudca špecializovaného trestného súdu na hlavnom pojednávaní 25. augusta 2020 odstraňoval rozpory vo výpovedi svedka Z. s poukazom na jeho výpoveď z 19. marca 2019 v inej veci (vedenej pod ČVS: SKIS-198/OIS-V-2019), porušil tým jeho právo na obhajobu, keďže tohto procesného úkonu sa on a jeho obhajca nemohli reálne zúčastniť. Obdobné námietky obžalovaný C. uplatnil aj vo vzťahu k výpovedi svedka C..

Z týchto dôvodov sa podaným odvolaním domáhal, aby odvolací súd zrušil napadnutý rozsudok a rozhodujúc sám vo veci ho spod obžaloby oslobodil, keďže nebolo dokázané, že skutok spáchal, alternatívne vrátil vec súdu prvého stupňa, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol.

Rovnako obžalovaná Q. C. v odôvodnení odvolania podaného čo do výrokov o vine a treste v plnom rozsahu zotrvala na svojej predchádzajúcej obhajobnej argumentácii založenej na tvrdení, že v prípade poukazu na let stíhačkou pre svedka M. K. C. išlo len o dar za celú študijnú skupinu ako prejav určitého poďakovania za ochotu, akou sa im počas celého kurzu venoval, pričom tento mu bol odovzdaný až po samotnej skúške. Nešlo teda z jej strany o úmysel pre seba alebo iného dosiahnuť nejaké zvýhodnenie v súvislosti s obstarávaním vecí všeobecného záujmu a už vôbec nie o nejaký úplatok. V tejto súvislosti poukázala na zabezpečené dôkazy, najmä na výpoveď svedka B. O. A., ktorý vylúčil akúkoľvek intervenciu počas skúšok odbornej spôsobilosti, čo svedčí pre záver o absencii jej zavinenia. Nakoniec namietala, že súd prvého stupňa záver o úplatku vyvodil aj z hľadiska možnej budúcej kontrolnej činnosti M. K. C., pritom z výrokovej časti napadnutého rozsudku taký skutkový záver nevyplýva.

Z týchto dôvodov sa podaným odvolaním obžalovaná C. domáhala zrušenia napadnutého rozsudku a oslobodenia spod podanej obžaloby z dôvodu, že skutok nie je trestným činom.

K odvolaniam sa vyjadril prokurátor Úradu špeciálnej prokuratúry písomným podaním, v ktorom s poukazom na ucelenú reťaz dôkazov a ich logickú súvislosť navrhol ich ako nedôvodné podľa § 319 Tr. por. zamietnuť.

Podľa § 317 ods.1 Tr. por. ak nezamietne odvolací súd odvolanie podľa § 316 ods. 1 alebo nezruší rozsudok podľa § 316 ods. 3, preskúma zákonnosť a odôvodnenosť napadnutých výrokov rozsudku, proti ktorým odvolateľ podal odvolanie, ako aj správnosť postupu konania, ktoré im predchádzalo. Na chyby, ktoré neboli odvolaním vytýkané, prihliadne len vtedy, ak by odôvodňovali podanie dovolania podľa § 371 ods. 1.

Najvyšší súd Slovenskej republiky postupom uvedeným v citovanom ustanovení zistil, že odvolania proti rozsudku samosudcu Špecializovaného trestného súdu podali procesné strany na to oprávnené, proti výrokom, proti ktorým odvolania podať mohli a urobili tak v lehote ustanovenej v zákone, pričom odvolania obžalovaných J.G. C. a Q. C. nie sú dôvodné.

Treba hneď úvodom uviesť, že Najvyšší súd Slovenskej republiky túto trestnú vec už v minulosti prerokoval a uznesením z 25. augusta 2020, sp. zn. 5 To 5/2020, podľa § 321 ods. 1 písm. b), c) Tr. por. zrušil rozsudok samosudcu Špecializovaného trestného súdu v Pezinku, pracovisko Banská Bystrica, z 27. januára 2020 (týmto bola uznaná za vinnú len obžalovaná Q. C. a obžalovaný J. C. bol spod obžaloby oslobodený) a vec mu vrátil, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol v intenciách záväzného právneho názoru.

Vo vzťahu ku skutkovým zisteniam tvoriacim podstatu súdeného prečinu podplácania je tentokrát napadnutý rozsudok výsledkom konania, v ktorom sa postupovalo podľa Trestného poriadku (až na

jednu výnimku neskôr uvedenú) a v ktorom nedošlo k žiadnym podstatným chybám, ktoré by mohli mať vplyv na objasnenie skutkového stavu veci, pokiaľ ide o zistenie, že sa predmetný skutok stal spôsobom popísaným vo výrokovvej časti napadnutého rozsudku, že ho spoločným konaním spáchali obžalovaní J. C. a Q. C. a že z ich konania nastal tam uvedený následok.

Vzhľadom k tomu Najvyšší súd Slovenskej republiky v otázke skutkových zistení výslovne odkazuje na podrobne rozvedené dôvody rozsudku samosudcu Špecializovaného trestného súdu, s ktorými sa mohol len a len stotožniť.

Rovnako Najvyšší súd Slovenskej republiky po preskúmaní obsahu vyšetrovacieho a súdneho spisu dospel k záveru, že výrok o vine obžalovaných J. C. a Q. C. bol založený na presvedčivých dôkazoch, ktoré bez rozumnej pochybnosti vylučujú akúkoľvek inú alternatívu toho skutkového deja, ktorý bol na základe týchto dôkazov ustálený.

Napriek existencii právne relevantnej argumentácie samosudcu Špecializovaného trestného súdu Najvyšší súd Slovenskej republiky zaujal k vyššie uvedeným odvolacím námietkam obžalovaných tieto závery:

Súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé konanie podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy je aj právo obžalovaného na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpoveď na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu.

Všeobecný súd však nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené obžalovaným, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných procesnými stranami konania.

Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo obžalovaného na spravodlivý proces.

Najvyšší súd Slovenskej republiky po preskúmaní napadnutého rozsudku samosudcu Špecializovaného trestného súdu konštatuje, že toto rozhodnutie požadované kritéria napĺňa, nakoľko prehrávajúca strana (obžalovaní J. C. a Q. C. a ich obhajca) naozaj vie, prečo „prehrala“ a právnici, ktorí by čítali tento rozsudok vedia, prečo bol prijatý!

Najvyšší súd Slovenskej republiky považuje za potrebné uviesť, že odôvodniť rozhodnutie znamená vyjadriť jeho dôvody. Znamená to nútiť toho, kto rozhodnutie prijíma, mať preň dôvody. Práve tým sa vzdávajeme každej svojvôli. Iba vďaka dôvodom, ten kto prehral proces, vie, ako a prečo prehral, pretože dôvody ho nabádajú pochopiť rozsudok a odrádzajú ho od toho, aby sa pridľho oddával trpkkej radosťi "zatracovania sudcov". Odôvodnený rozsudok totiž nahrádza tvrdenie úsudkom a jednoduché uplatňovanie právomoci pokusom o presvedčovanie. A napadnutý rozsudok svojim odôvodnením takým bezpochyby je.

Pokiaľ ide o odvolacie námietky, jednotlivo i v ich súhrne, Najvyšší súd Slovenskej republiky považuje za potrebné zdôrazniť nasledovné:

- svedok T.. B. Z. v rámci svojho výsluchu 3. júla 2019 výslovne potvrdil, že o darčekovom poukaze pre svedka M.. K. C. v roku 2015 komunikoval len a len s obžalovaným J. C., pričom obžalovanú Q. C. videl v minulosti len raz, a to v deň konania jej darčekového letu, ktorý sa uskutočnil ešte predtým;

- rovnako svedok M.. K. C. v rámci svojho výsluchu 22. júla 2019 potvrdil, že darčekový poukaz na let stíhačkou dostal po absolvovaní skúšok odbornej spôsobilosti v decembri 2015 od obidvoch obžalovaných, teda tak obžalovaného J. C. ako aj obžalovanej Q. C.;

- pokiaľ obžalovaní J. C. a Q. C., tak aj korunní svedkovia M.. K. C. a T.. B. Z. v neskorších štádiách trestného konania (napr. pri konfrontácii 24. septembra 2019 - č. l. 42 - 43) zmenili svoje výpovede a tvrdenia prispôbovali dôkaznej situácii, resp. v prospech obžalovaných, bez toho, aby túto zmenu logickým spôsobom aj vysvetlili, dostali sa do rozporu s vyššie uvedenými výpoveďami, ale aj do rozporu s ostatnými zabezpečenými dôkazmi;

- z listinného dôkazu na č. l. 211 (kópia str.10 z evidencie letov) vyplýva, že objednávka na let L-29 Delfín bola evidovaná už 11. novembra 2015, teda v deň ukončenia kurzu odbornej prípravy, ktorý sa uskutočnil v školiacom stredisku M., s. r. o., B. Y. XXXX/X, J., v termíne od 2. do 11. novembra 2015, táto objednávka bola zaplatená v hotovosti už 20. novembra 2015, pričom treba zdôrazniť, že skúška odbornej spôsobilosti bola vykonaná až 10. decembra 2015, teda poukaz na let stíhačkou L-29 Delfín bol zabezpečený takmer mesiac pred vykonaním skúšky;

- vzhľadom na spôsob úhrady tejto objednávky (v hotovosti, čomu logický zodpovedá nielen jej osobné odovzdanie, ale aj osobné prevzatie poukazu) je neskoršia zmena výpovede svedka T.. B. Z. v zrejmom rozpore s jeho prvotnou výpoveďou z 3. júla 2019, o to viac, keď túto zmenu odôvodnil tento svedok iba postupom vyšetrovateľa, ktorý ale tento výsluch vykonal aj za prítomnosti obhajcu obžalovaných JUDr. Mariana Dzurošku a dokonca jeho koncipienta Mgr. Pavla Dzurošku;

- na vlas rovnako je tomu tak aj v prípade svedeckej výpovede M.. K. C. z 22. júla 2019, v jeho prípade o to viac, že podľa zápisnice o výpovedi obvineného z 10. mája 2019, č. l. 171, je tento Odborom inšpekčnej služby Stred, Banská Bystrica, pod ČVS: SKIS-198/OISS-V-2018, trestne stíhaný pre viaceré skutky prijímania úplatku, vrátane skutku, ktorý je predmetom tejto posudzovanej trestnej veci obžalovaných J. C. a Q. C., pričom z tejto výpovede vyplývajú skutočnosti svedčiace pre jeho aktívne zasahovania do procesu skúšok o odbornej spôsobilosti;

- svedok T.. B. K. na hlavnom pojednávaní konanom 25. augusta 2020 potvrdil, že svedok T.. B. Z. 3. júla 2019 vypovedal spontánne, pričom svoju výpoveď a tvrdenie, že v prípade darčekového poukazu pre M.. K. C. komunikoval len s obžalovaným J. C., oprel o listinný dôkaz, a to časť evidencie letov na L-29 Delfín z roku 2016, kedy bol let vykonaný;

- treba povedať, že obžalovaná Q. C., ktorá svojimi výpoveďami chcela vinu takpovediac prevziať len na seba (evidentne s cieľom, aby jej manžel obžalovaný J. C. ako konateľ M. s. r. o. zostal bezúhonný v zmysle zákona č. 573/2005 Z. z. o poskytovaní služieb v oblasti súkromnej bezpečnosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov - zákon o súkromnej bezpečnosti ako podmienky na vydanie licencie), si na podrobnosti a spôsob zaobstarania predmetného darčekového poukazu vôbec nepamätala (napr. č. l. 39);

- svedkovia M.. K. C. a najmä T.. B. Z. na hlavnom pojednávaní konanom 25. augusta 2020 zhodne potvrdili svoje predchádzajúce tvrdenia, ktoré potvrdzovali vinu obidvoch obžalovaných v tom smere, že obžalovaný J. C.Z. po predchádzajúcej dohode zabezpečil darčekový poukaz na let stíhačkou, ktorý potom spoločne s obžalovanou Q. C. odovzdali po absolvovaní skúšok odbornej spôsobilosti;

- v tejto súvislosti treba prisvedčiť obhajobe, že konajúci samosudca za participácie prokurátora odstraňoval vzniknuté rozpory s poukazom na výpoveď svedka T.. B. Z. vykonanej v inej veci a v čase, keď obžalovaní C. ešte neboli trestne stíhaní, čím evidentne došlo k porušeniu ich práva na obhajobu, ale odvolací súd v rámci hodnotenia dôkazov k tejto časti výsluchu svedka neprihliadol, čo však neznamenal, že by táto jeho výpoveď ako celok nebola procesne použiteľná, o to viac, keď svedok na ciele otázku obhajcu obžalovaných výslovne potvrdil, že pravdou je to, čo vypovedal na hlavnom pojednávaní konanom 25. augusta 2020.

Vychádzajúc z vyššie uvedeného sa Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací stotožnil so záverom, že v posudzovanej veci v prípade výroku o vine nejde o žiadnu pravdepodobnosť, ale o rozumnú istotu, že obžalovaní J. C. a Q. C.R. žalovaný skutok spáchali na tom základe ako bol ustálený

v skutkovej vete napadnutého rozsudku.

Práve naopak, hodnotenie vykonaných dôkazov v prospech obžalovaných, najmä J. C. by bolo nielen v extrémnom rozpore so spravodlivosťou, ale hlavne s pravidlami logického úsudku a vyvodzovania, keďže odvolací súd rovnako ako súd prvého stupňa nemal o vine obžalovaných J. C. a Q. žiadne rozumné pochybnosti.

Námietky obžalovaných J.Á. C. a Q. C.R. k obsahu a rozsahu vlastnej úvahy súdu o voľbe použitých dôkazných prostriedkov a námietky k hodnoteniu dôkazov spôsobom, ktorý nezodpovedá predstavám obžalovaných, svojím obsahom nenapĺňa žiadny odvolací dôvod podľa § 321 Tr. por.

Podľa § 131 ods. 1 Tr. zák. sa vecou všeobecného záujmu na účely tohto zákona rozumie záujem presahujúci rámec individuálnych práv a záujmov jednotlivca, ktorý je dôležitý z hľadiska záujmov spoločnosti.

Podľa § 128 ods. 1 Tr. zák. sa verejným činiteľom na účely tohto zákona rozumie prezident Slovenskej republiky, poslanec Národnej rady Slovenskej republiky, poslanec Európskeho parlamentu, člen vlády, sudca Ústavného súdu Slovenskej republiky, sudca, prokurátor alebo iná osoba zastávajúca funkciu v orgáne verejnej moci, príslušník ozbrojených síl, osoba v služobnom pomere, starosta, predseda vyššieho územného celku, poslanec orgánu územnej samosprávy, štátny zamestnanec alebo zamestnanec orgánu štátnej správy, územnej samosprávy alebo iného štátneho orgánu, osoba, ktorá vykonáva pôsobnosť v rámci právnickej osoby, ktorej zákon zveruje právomoc rozhodovať v oblasti verejnej správy, notár, súdny exekútor, člen lesnej stráže, vodnej stráže, rybárskej stráže, poľovníckej stráže, stráže prírody alebo osoba, ktorá má oprávnenie člena stráže prírody, ak sa podieľa na plnení úloh spoločnosti a štátu a používa pritom právomoc, ktorá mu bola v rámci zodpovednosti za plnenie týchto úloh zverená. Verejným činiteľom je aj sudca alebo úradník medzinárodného súdneho orgánu uznaného Slovenskou republikou alebo funkcionár alebo iný zodpovedný pracovník orgánu činného v trestnom konaní iného štátu, orgánu Európskej únie alebo orgánu vytvoreného spoločne členskými štátmi Európskej únie, ak na území Slovenskej republiky vykonáva úkony trestného konania takého štátu alebo orgánu; pre jeho ochranu sa podľa ustanovení tohto zákona vyžaduje, aby úkony trestného konania vykonával v súlade s medzinárodnou zmluvou alebo so súhlasom orgánov Slovenskej republiky.

Pokiaľ ide o právne posúdenie konania obžalovaných J. C. a Q. C. podľa Najvyššieho súdu Slovenskej republiky stavu veci a zákonu zodpovedá jeho právne posúdenie ako prečinu podplácania spolupáchateľstvom podľa § 20, § 333 ods. 1, ods. 2 písm. b) Tr. zák., nakoľko ich spoločným konaním bol svedkovi M. K. C. poskytnutý úplatok v súvislosti s obstarávaním veci všeobecného záujmu, ktorým v konečnom dôsledku získanie licencie na prevádzku služieb v oblasti súkromnej bezpečnosti „bez úplaty“ bezpochyby je, pričom tento čin spáchali voči verejnému činiteľovi (§ 128 Tr. zák.), ktorým M. K. C. v čase vykonávania prednáškovej a skúšobnej činnosti ako príslušník PZ SR zaradený na KR PZ v Banskej Bystrici rovnako nepochybné bol, pričom tohto trestného činu sa dopustili v priamom úmysle podľa § 15 písm. a) Tr. zák.

Ak ide teda o otázku, či záväzná skutková veta dáva podklad pre konštatáciu, že obžalovaní J. C.R. a Q. C. v posudzovanom prípade poskytli úplatok v súvislosti s obstarávaním veci všeobecného záujmu, tak v danom ohľade odvolací súd plne súhlasí so závermi samosudcu Špecializovaného trestného súdu. Tieto považuje za správne a zodpovedajúce zákonu.

I podľa názoru odvolacieho súdu v predmetnom prípade išlo celkom nepochybné o vykonávanie spoločensky významnej úlohy, keď presnejšie bolo dôležité z hľadiska záujmov spoločnosti a nie len určitého jednotlivca, aby obvinení opätovne riadne a transparentne získali licenciu na prevádzku služieb v oblasti súkromnej bezpečnosti podľa zákona č. 573/2005 Z. z., teda v súlade s príslušnými právnymi predpismi a nie na podklade žiadnej „nezákonnej úhrady“ (v podobe úplatku).

Len na okraj možno poznamenať (viď k tomu bližšie R 21/2015), že prijatie, požadovanie alebo prijatie sľubu úplatku v súvislosti s obstarávaním vecí všeobecného záujmu je trestné aj vtedy, ak predmetné peňažné plnenie, na ktoré nie je právny nárok, neovplyvnilo samotné obstaranie vecí, t. j. aj vtedy, ak páchatel neporušil žiadnu svoju povinnosť, vyplývajúcu mu z jeho zamestnania, povolania, postavenia alebo funkcie (na rozdiel od trestného činu prijímania úplatku podľa § 328 Tr. zák.). Obdobne uvedený záver platí aj vo vzťahu k prečinu podplácania v pomere § 333 k § 332 Tr. zák.

Rovnako podľa odvolacieho súdu bolo preukázané, že svedok M. K. C. (inak v samostatne vedenom konaní aj pre tento skutok trestne stíhaný pre zločin prijímania úplatku podľa § 329 ods. 1, 2 Tr. zák.) konal v príslušnom prípade ako špeciálny subjekt - verejný činiteľ (§ 128 ods. 1 Tr. zák.). V posudzovanom prípade boli kumulatívne splnené viaceré podmienky, a síce, že dotyčný zastával určitú funkciu, resp. mal určité zamestnanie, povolanie alebo postavenia predvídané v zákone (príslušník Policajného zboru a zároveň člen skúšobnej komisie), podieľal sa na plnení úloh spoločnosti a štátu, pri plnení ktorých používal právomoc, ktorá mu bola v rámci zodpovednosti za ich plnenie zverená, pričom zároveň bolo dokázané, že dotknutý trestný čin bol spáchaný v súvislosti s jeho právomocou a zodpovednosťou.

Pokiaľ ide o obžalovanou Q. C. prezentovanú odvoláciu námietku založenú na tvrdení, že v prípade tohto darovaného letu išlo v podstate len o akési poďakovanie všetkých účastníkov kurzu za ochotu, akou sa im M. K. C. počas celej doby venoval, odvolací senát 5T Najvyššieho súdu Slovenskej republiky poukazuje na svoj predchádzajúci rozsudok zo 7. júna 2018, sp. zn. 5 To 5/2018. Mimochodom okolnosť tvrdenú obžalovanou Q. C. nepotvrdil žiaden iný účastník kurzu, dokonca ani svedok T. C., ktorého svedok M. K. C. uvádzal vo výpovedi z 10. mája 2019 vykonanej v procesnom postavení obvineného ako osobu, ktorá mala zabezpečovať skúšku odbornej spôsobilosti pre inú osobu (č. l. 171).

Vzhľadom na to, že ide o takmer identickú otázku a obhajobnú argumentáciu, odvolací senát svoje stanovisko z predmetného rozsudku odcituje v plnom znení:

„Z tohto dôvodu považoval súd za potrebné vysporiadať sa s uznesením generálneho prokurátora Slovenskej republiky z 29. januára 2018, sp. zn. XVI/2 Pz 1/18/1000-3, ktorý v takmer identickej korupčnej veci (s tým rozdielom, že nešlo o prečin podplácania podľa § 333 ods. 1 Tr. zák., ale o zrkadlový zločin prijímania úplatku podľa § 329 ods. 1 Tr. zák.) v konaní podľa § 363 a nasl. Tr. por. dospel k záveru, že skutok spočívajúci v odovzdaní / prijatí drobnej finančnej hotovosti lekárovi ako prejavu vďaky za už poskytnutú zdravotnú starostlivosť, nie je trestným činom.

Svoj názor generálny prokurátor odôvodnil tým, že nie všetky plnenia, na ktoré nie je právny nárok je možné automaticky považovať za úplatok; takýmto plnením je nepochybne aj dar podľa § 628 a nasl. Obč. zák. Pri posudzovaní, či išlo o úplatok alebo dar, je rozhodujúcim kritériom úmysel poskytujúcej osoby - kým dar nemožno podmieňovať protihodnotou alebo protislužbou, je prejavom vďačnosti alebo náklonnosti voči obdarovanému, v prípade úplatku musí vždy existovať očakávanie neoprávnenej výhody. Ak teda pacient v súvislosti so zdravotnou starostlivosťou poskytne lekárovi plnenie s cieľom získať „nadštandardnú starostlivosť“, prednostné vykonanie operácie alebo akýkoľvek iný prospech, v takých prípadoch nepochybne ide o protiprávne konanie tak pacienta, ako aj zdravotníckeho pracovníka. Na druhej strane, konanie pacienta, ktorý prinesie lekárovi nejakú pozornosť ako vyjadrenie vďaky za už poskytnutú starostlivosť, či úspešne zvládnutú operáciu je možné akceptovať ako poskytnutie daru.

V tejto súvislosti generálny prokurátor poukázal na § 2067 ods. 1 zákona č. 89/2012 Sb. Občiansky zákonník Českej republiky, z ktorého a contrario možno vyvodiť, že ak pacient dá zdravotníckemu zamestnancovi dar po prepustení zo zdravotnej starostlivosti, pôjde o prípustný dar.

S vyššie prezentovaným právnym názorom generálneho prokurátora Najvyšší súd zásadne nesúhlasí. Ide o názor, ktorý je v rozpore s rozsudkom Najvyššieho súdu z 25. februára 2014, sp. zn. 2 To 12/2013, uverejneným v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a súdov SR č. R 21/2015, ktorý jednoznačne uvádza, že „Trestný čin prijímania úplatku podľa § 329 Tr. zák., spočívajúci v prijatí, požadovaní alebo prijatí sľubu úplatku v súvislosti s obstarávaním vecí všeobecného záujmu nemusí byť spojený s

porušením povinnosti páchatel'a, ktorá vyplýva z jeho zamestnania, povolania, postavenia alebo funkcie, ako je tomu pri trestnom čine prijímania úplatku podľa § 328 Tr. zák. Súvislosť s obstarávaním vecí všeobecného záujmu v zmysle § 329 ods. 1 Tr. zák. je daná vždy vtedy, ak páchatel' bez právneho titulu prijme, žiada alebo si dá sľúbiť materiálnu alebo inú protislužbu za svoje predchádzajúce, prebiehajúce alebo nasledujúce konanie pri obstarávaní určitej veci (vecí) všeobecného záujmu. Také obstarávanie totiž nie je spojené so vznikom akéhokoľvek nároku na plnenie peňažnej alebo nepeňažnej povahy (úplatok v zmysle § 131 ods. 3 Tr. zák.), mimo právneho režimu odmeňovania toho, kto obstarávanie dotknutých vecí všeobecného záujmu z dôvodu svojho zamestnania, povolania, postavenia alebo funkcie vykonáva."

Z citovaného judikátu, ale aj množstva iných rozhodnutí špecializovaného a Najvyššieho súdu tak jednoznačne vyplýva, že - na rozdiel od názoru generálneho prokurátora, i) pri tomto trestnom čine nemusí dôjsť k porušeniu povinností páchatel'a (lekár nijako nemusí zvýhodniť podplácajúceho pacienta), ii) nerozlišuje sa kedy došlo k poskytnutiu neoprávnenej výhody (či pred, počas alebo po poskytnutí zdravotnej starostlivosti) a iii) nie je relevantné ani to, aká bola hodnota poskytnutého plnenia (či išlo o naturálie, drobnú alebo významnú finančnú hotovosť).

Generálnym prokurátorom zvolený výklad zákonných znakov skutkovej podstaty trestného činu preto nemôže obstať.

Ak by sme ním prezentovaný výklad akceptovali, mohlo by to mať závažné negatívne dôsledky na stíhanie korupčných trestných činov. Postačovalo by, ak by lekár (ale ako rozvedieme nižšie, aj akákoľvek iná osoba, ktorá obstaráva vec všeobecného záujmu) odmietol prijať úplatok pred alebo počas poskytovania zdravotnej starostlivosti s tým, že by pacienta inštruoval, že v prípade spokojnosti mu môže po poskytnutí zdravotnej starostlivosti niečo podarovať. Takto by sa medzi pacientmi rozšírilo všeobecné povedomie, že „dávať“ je treba až po zákroku, nakoľko vtedy to nie je trestné a hlavne, vtedy to lekári očakávajú, príjmu a nabudúce sa o nich opäť dobre postarajú. Popísaný stav by viedol k úplnej legalizácii úplatkov, stalo by sa verejným tajomstvom, a to predovšetkým u najzraniteľnejších osôb - dôchodcov, chronicky alebo dlhodobo chorých pacientov, že úplatky dávať treba, len ich treba nazývať darom a odovzdávať ich až po poskytnutí zdravotnej starostlivosti.

Zároveň, ak by sme uvedené konanie pripustili v zdravotníctve, rovnako by sme ho museli pripustiť v iných oblastiach verejného života.

Trestným by nemohlo byť ani konanie sudcu, ktorý by po skončení pojednávania prijal od účastníka alebo obžalovaného drobnú finančnú hotovosť, fľašu, pozvanie na obed a pod. za „zákonné a spravodlivé rozhodnutie v jeho veci“. Ani konanie policajta, ktorý by v zákonnej lehote vydával cestovné pasy, za čo by sa mu spokojní občania chodili poďakovať formou kávy, dezertu, ovocia či fľaše domácej borovičky, by nebolo trestné.

Pokiaľ v ďalšej časti odôvodnenia generálny prokurátor poukázal na § 2067 ods. 1 zákona č. 89/2012 Sb. Občiansky zákonník Českej republiky je treba povedať, že znaky skutkovej podstaty trestného činu podľa slovenského Trestného zákona v žiadnom prípade nemožno vykladať v intenciách občianskoprávnej úpravy iného štátu, a to navyše takej, ktorá ani rámcovo nie je na Slovensku platná a účinná. V kontexte prejednávanej veci ide teda o absolútne nepoužiteľný argument."

Napokon stavu vecí a zákonu zodpovedá aj uložený trest, keďže účel trestu z hľadiska generálnej a najmä jeho individuálnej prevencie sa s poukazom na prvý preukázaný exces obžalovaných J. C. a Q. C. aj podľa názoru odvolacieho súdu dosiahne peňažným trestom spolu s náhradným trestom odňatia slobody pre prípad jeho úmyselného zmarenia.

Z týchto dôvodov potom odvolací senát 5T Najvyššieho súdu Slovenskej republiky odvolanie obžalovaných J. C.Á. a Q. C. ako nedôvodné podľa § 319 Tr. por. zamietol.

Toto uznesenie bolo prijaté v pomere 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.